Day: ______ Date: ______

Name : Khadija Bahadar

Batch : 382

LMS ID : 36285

Paper : Pashto

x———x———x

Length proportional sata
Tol questions attempt ka
Baqi de sahe lekali

سوال نمبر 4

تعارف

غني خان په کال 1914 کښې د چارسده
کلي اتمانزئي کښې پیدا شوے وو. تا سو د خپل
پلار عبدالغفار خان چې په "فخر افغان" په
نوم په تاریخ کښې یادیږي، د سیاسي
تګ نه ډیر متاثره وو. ابتدائي زده کړه ئې
د خپل پلار په مدرسه کښې او غښتو او وچت
تعلیم د پاره جامعه دهلي ته حاصل کړو.
بیا د امریکې ته ئې په کیمیکل انجینرنګ کښې
داخله واغستله خو ډیر زر د هغه نه هم
راغلو. د خپل پلار سره په "قامي تحریک"
کښې شامل و سیاسي رلو. د پاکستان جوړیدو نه
پس ډیر وخت په جیل کښې تیر کړو
چې په دغه دوران کښې "پلوشې"
"د پنجري چغار" اولیکو.

Day: Date:

د غني خان ادبي ذخیرے

غني خان مونږ ته شعر و نثر لیکلي چې
پکې درې ډیر نمایان دي:

"د پنجرې چغار"

"پلوشې"

"فانوس"

"کلیات" د غني خان ټول کلام په یو کتاب کې
په شکل کتلی دے.

غني خان فلسفي

غني خان یو لوی فلسفي په لوی کې
یادیږي. په ژوندلي ډیر ښه دي نظر دے.
د ده په شاعرۍ کښې د حسن او د عشق لوی
مقام دے. غني خان په پنځه فلسفه کښې د
"لیونی فلسفي" په نوم یادیږي ځکه
چې په عشق کښې د ښکلا قائل دے.
یو زائے کښې وائي:

① لیونی فلسفه:

زه یو مست شان لیونتوب یم
د صحرا په اس سور یم
کله یو رنګ د یار د سترګو
شل رنګونو نه شرکه یم

په دې شعر کښې غني خان خیل ځان

ته بېښونتوب سره سمې ـ څنګه چې عاشق
بېښوني شي نو صحرا طرف ته رُخ کېږي. (الف ...)

د ژوند په حقیقت رائے:

غني خان د ژوند په حقیقت ډېر
ښه پوهه ده او دا پوهه داسې وړاندې
کړې:

باغ کښې څوک ګلاب شي څوک شي سره څوک وړ دنارے
څوک د مېنې ګلاب شي څوک کېږي دغا مارې
تاج د چا د زرو د چا تاج شي د غمونه
و بېش د بل په لاس دے که ته خاندې او که ژاړې

د ژوند په اساسونو نظر

غني خان په نظر کښې د ژوند خوند
په بادشاهي نشته بلکه د خان خان په ساتلو کښې دے

بادشاهي د جهان څه کمې مخان له خلاف زبانه ځم
[illegible] ډېر مشکل دی. څه په ډېر کښې څه په کم
ربه ماله که دې راکړه بادشاهي د کل جهان
څه به یې او غورزوم د کوره لاړه سوځې په ډېران
ماله راکړه څو ګلونه یو نیاز بین غونډۍ جانان
یو وړوکې غونډۍ باغ او په څوا لې سیند روان

د نقاد رائې:

د نقاد په رائې کښې غني خان په پښتو ادب کښې په زانګړې اسلوب او حقیقت‌پسند ګڼل کیږي (۵)
سرور او مجاز، شوخي، حُسن او عشق، د جذباتو او واقعاتو صحیح تصور کښې د غني خان د کلام روح دے۔ سردار علي تکړ وائي "چې غني خان په خپله فلسفه د پښتو ژبه او ادب غني کړه"

نتیجه:-

غني خان د شاعرۍ په ذریعه خپله فلسفه وړاندې کړې او په داسې طریقه ئې بیان کړې ده (۶) چې د خوږو الفاظو په ټکلو ورکوي۔ د غني خان فلسفه صرف د پښتو د پاره نه بلکه د هر هغه کس چې فلسفې سره شوق لري یا د فلسفې طالب وي د پاره یو لوی مقام لري۔

2

Day: Date:

سوال نمبر 6

پښتانه څوک دي:

پښتانه څوک دي، د دې
سوال جواب کښې درې نظرې مشهورې دي:
ا. اولنۍ دا چې پښتانه د سکندر اعظم اولاد دے
ب. دویم دا چې پښتانه آریائي دي
ج. دریم دا چې پښتانه د بني اسرائیل اولاد دے

درې نظرې

1. پښتانه د سکندر اعظم اولاد دے
دا دې نظرې منونکے
اولف کاګرو دے چا چې "دي پټانز"
کتاب لیکلے. په دے کتاب کښې ئے د پښتنو
تاریخ د سکندر اعظم سره تړلے.
نیمګړے

2. پښتانه د بني اسرائیل دي
دیوې نظرې منونکے
اباسین یوسفزی دے. خوشحال خان خټک
په خپل شعر ولو کښې هم د ا ذکر کړے چې
پښتانه د بني اسرائیل دي. خوشحال خان وائي:

نیمګړے

په تاريخ بالکل څرګند دا ویناده
چې په اصل د یعقوب قوم معتبر دي

Day: Date:

یو ز سے کښی شاعر [illegible]

دا دوا ړ وراو خوږ دی د یوی تنا نکی ګلګونه
دا ژبه د اسلام او د پښتو رنګونه یو دی

د دې نظر منونکي د پښتنو شجره
نسب د حضرت نوح ع نه تر حضرت یعقوب ع
او بیا د هغه اولاد کښې قیس زوی اور
د قیس دوه زامن [illegible] ارنیا بیا د
ارنیا زوی افغانه ... حکم ...
نسل پښتانه وو۔ د دې شجره نسب په دا شان
خان کښې ولاړی کړې:

د نعمت الله هروی خان ه:-

حضرت نوح ع
↓ زوی
سام ... ۱۳۱۶ ... ه ...
↓ زوی
حضرت ابراهیم ع
زامن
اسماعیل ع اسحاق ع
↓ زوی
یعقوب

Day: Date:

حضرت یعقوب

↓ زوي

بني یامین

↓ زوي

قیس

↓ زوي

طالوت

↙ زامن ↘

ارمیا برکیا

↓ زوي

افغانه

↓ اولاد

افغان نسل

3. پښتنو آریائي دي

د دې نظریې منونکي

سعدالله جان برق ، عبدالحی حبیبي دي . د دې

نظریې منونکي په دې شواهدو باندې د نظریه

ثابت کړي :

1 تاریخي شواهد

2 جغرافیائي شواهد

3 لساني یا ژبي شواهد

Day: Date:

۱. تاریخي شواهد

په رګ وید کې چې کوم په دوه زره کاله
د عسایت نه مخکې لیکلې شوي، پکښې د پښتنو
ذکر راغلی. د دریا سوات، د دریا کابل او د دریا
کرم ذکر په "کروموه" "سواستو" او "کبا" په
نوم راغلی. د دې نه علاوه د پښتنو قبیلې
ذکر په "پکتین" په نوم راغلی

(۱۹۶۰) ع

۲. جغرافیائي شواهد

د پښتنو تهذیب چې سومره
شواهد دي هغه د جغرافیې په لحاظ دریائے سندھ
سره دي. پښتنو تهذیب دریائے نیل کښې یا
مصر کښې لشته دغه شان چې لا عربو تهذیب
دلته د پښتو په هیواد کښې په معلومیږي.

(د) [illegible]

۳. لساني یا ژبني شواهد

① د پښتو ژبې شمار په آریائي
ژبو کښې او چو لیکیږي نه کښې د عربو په ژبه
کښې

② د پښتو او اریائي ژبو اواز لا لوښان دي
لکه ت، ډ، ط، ړ، ګ. کم چې په عربو
ژبه کښې نشته

③ د سنسکرت ژبې ګرامر په لوښون لیکلې
دی

Day: Date:

(۶) چې د پېښو او د بېزو ځال "بکرمي هسپانځ" دليل
نښان دے. مثال په توګه بېزنا نه جوړ جلاني
نه لاټي بلکه "پوه"، "ما"، "بو"، "يادره"، "اوګا" پېتا
د مياشتې صرف په پېښو او بېزو شکرت کښې دي.

نتیجه

~~پو نظر په هم بلې په نظر کښې بالکل~~

~~غلط~~ د شواهدو او د عقل منل دا والي چې
دریڅه نظریه یعنی بېنزا ته آرائش دي زبات
ورانلري خو بله نظریه چې دې آهر کښې
بالکل غلطه نه شي ثابت کېدي ځکه چې
د لوی دور د هې ایې اینسان د هم
ثابت شي. د انسان د کم نسل ټولا قبیله نه
روان دے او نوي تحقیق دا والي چې په
پېښو کښې د دواړه ورنګو معلومېږي. تنیا، کلېته

سوال نمبر 8

ټپه

ټپه پالنګۍ د لو صنف دوا لوموړنه
دی. ټپه د پښتو اولسي ادب یو اهم صنف
دی. په پښتو کښې شاعري د ټپې
شروع شوې دا. د ټپې سره اواز ټپ
کیږي لو زړه ورته ټپه ویلې کیږي دې نه
علاوه ټپه د خوښۍ راډونو په ټپار ورکوي
او سوي راډونه قلاروي. د ټپې اولسته
متره ټپه وي زړه ورته ټپي هم ویلې کیږي
ټپه په زړو ټالو لده صنف
دی. د دې شاعر نړۍ معلوم.

ټپه د پښتون قام د ژوند هنداره

ټپه د پښتون قام د ژوند عکاسي
کوي. هلته د ژوند هر اړخ په خپل شعر
په ذریعه منځ ته وړاندې کوي. پښتو ټپه
کښې د حجره، ګودر، غاړه، اباسین، مسافرۍ
مینه او لوږه ذکر ډیر ذیات دے.

په شا مې دا دې پورې غره ستا راوړلے وو
لوینږم مې د ټپو په کور لاړ راوړلے

Day: Date:

د پښتون معاشرې او د ژوند هر اړخ تنبه

په داسې رنګ بیانوي:

عشقیه ټپې

که په شیبو شیبو باران وي

زما به خیال جانان باور دے راځه شنه

ح بڅه

زما د یار داسې خندا ادا

دسلو ګالو مرو په خلوله کوینه

په معاشره تنقید

ح بیننا:

لالا په زما ممری او کو

اوس مې بې بې ورله سوره کنبې ورکوینه

وطني یا قامي

وطن نمیرزي ره ئې کورم

اوس مې د خدایه په جارونه رسي مینه

وطنه ~~ورانه~~ زما لومبري

نه دې فښبو نشته نه دې جال لیوا راولینه

Infinix HOT 10S

CamScanner

مسافري

چې په بې کور حالت خبیثه وو
هغه ځوانان مسافر و خو لمې دینه
رحمینه ګلشنه

خدایه د تېلو کوبان ورک کړې
عربان خوار کښې چې لالې کور ته راځینه

حمدیه

رسول الله په باغ کې ګرځېږي
ګلاب شرمیږي چې په باغو پښو پینه

نثر: یقینه مثالعه جي

پښتو ټپه د پښتون ژوند هر تصویر وړاندې کوي. ټپه د عام انسان د ژوند عکاسي کوي. د پوره ټپې د تاریخ او د هغې د ادب د ذخیره اندازه د هغې ژبې د اوسي ادب نه معلومېږي. ټپه د عام او تهذیب د هغې د حال خیال، د هغې تاریخ او د هغې د ژوند او صول ځکې ښي ته وړاندې کړي. ټپه پښتو ژبه او ادب ژوندي ساتلي.

x — x — ۷